

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
Telefoon

direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

Aan:
Mevrouw Karin van den Berg
Voorzitter Rekenkamer Deventer

DEV-CS/ 2022-338
kenmerk

RK 2022 - 2
uw referentie

12 april 2022
datum

contactpersoon

brief rekenkamer Deventer over de praktijk van de Wob bij decentrale
overheden
onderwerp

Geachte mevrouw Van den Berg,

U heeft ons gevraagd om een reactie te geven op uw brief aan de leden van de gemeenteraad over de bevindingen uit het rapport van het landelijk rekenkameronderzoek met betrekking tot de afhandeling van Wob-verzoeken. Wij waarderen het dat u ons hierbij betreft en in deze brief reageren wij graag op uw brief.

Het rapport komt voort uit het DoeMee onderzoek van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRK). In totaal hebben 93 rekenkamers en rekenkamercommissies deelgenomen aan het DoeMee onderzoek over de praktijk van de Wet openbaarheid van Bestuur (Wob) over de periode 2018, 2019 en 2020. Ook de rekenkamer Deventer heeft aan dit onderzoek meegedaan.

Algemeen

In uw brief schetst u de algemene belangrijkste bevindingen uit het rapport en vergelijkt u dit met de resultaten uit Deventer. Het landelijk rekenkameronderzoek laat zien dat de meeste resultaten uit Deventer niet afwijken van het landelijke beeld. Er zijn een aantal verbeterpunten geconstateerd, waarbij de rekenkamer Deventer een aantal aanbevelingen doet. Wij herkennen ons in de bevindingen uit het rapport en uw aanbevelingen hierbij. Hieronder zullen wij per aanbeveling een reactie geven.

In Deventer is vorig jaar al gestart om een aantal verbetering door te voeren in het proces rondom de behandeling van Wob-verzoeken. Hiervoor is een lijst opgesteld met verbeterpunten. Deze verbeterpunten worden momenteel doorgevoerd, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de invoering van de Wet open overheid (Woo) per 1 mei 2022.

Wij vragen nog aandacht voor uw constatering dat Deventer in het onderzoek heeft aangegeven dat er geen capaciteitstekort is voor de behandeling van de Wob-verzoeken. Bij deze constatering hoort wel de nuancering dat in Deventer geen Wob-verzoeken onbehandeld blijven en daardoor altijd capaciteit wordt gevonden. Bij omvangrijke Wob-verzoeken en pieken in de hoeveelheid Wob-

verzoeken is altijd veel capaciteit in korte tijd nodig. Wij zien hier momenteel een toename in, zowel in de hoeveelheid verzoeken, de omvang van de gevraagde stukken als in de reikwijdte van de verzoeken.

Deze benodigde capaciteit voor de behandeling van de Wob-verzoeken zal altijd ingezet moeten worden bovenop de capaciteit voor de lopende werkzaamheden. Er is daarom geen afzonderlijke of extra capaciteit beschikbaar voor de afhandeling van Wob-verzoeken. Dit betekent dat er voor de andere werkzaamheden op dat moment wel een capaciteitstekort is. Momenteel wordt onderzocht of deze onvoorspelbare piekbelastingen door externe inzet kan worden opgevangen. Hiervoor loopt een pilot.

Hieronder geven wij een reactie op uw aanbevelingen.

Zorg voor sturingsinformatie

Er is geen goed inzicht in de kerngetallen, zoals doorlooptijden, status en het voldoen aan de beslistermijnen op een centraal niveau. Met andere woorden er is onvoldoende sturingsinformatie voor zowel het gemeentebestuur als de ambtelijke organisatie om te bepalen of de Wob naar behoren wordt uitgevoerd.

Reactie

Dit is één van de verbeterpunten die vorig jaar is geconstateerd, ook door het leveren van informatie voor het landelijk onderzoek. Momenteel wordt onderzocht hoe dit beter kan worden ingericht en meer gestuurd kan worden op een juiste dossiervorming in het zaakstelsel e-Suite. Hierdoor kan ook beter centraal sturingsinformatie achterhaald worden.

Organiseer centrale coördinatie in de interne organisatie

Een centrale coördinatie in de organisatie is noodzakelijk om sturingsinformatie te verkrijgen, maar ook om als directie en college overzicht te houden over de voortgang. Op dit moment worden de verzoeken decentraal opgepakt door de vakafdeling. Door gebrek aan centrale coördinatie, is het ingewikkelder om overzicht te krijgen over de ontvangen Wob-verzoeken.

Reactie

Dit hebben wij geconstateerd en vorig jaar is hier een voorziening voor getroffen. Er is tijdelijk een Wob-coördinator aangewezen met ondersteuning voor de coördinatietaken. Alle Wob-verzoeken komen hier eerst centraal binnen en worden via het teammanagement uitgezet, waarbij de directie en college actief worden geïnformeerd. Bij de invoering van de Woo per 1 mei 2022 is het wettelijk verplicht om een Woo-functionaris aan te wijzen. Momenteel wordt onderzocht hoe dit structureel kan worden vormgegeven.

Versterk de informatievoorziening voor de gemeenteraad

Uit de resultaten van de vragenlijst blijkt dat er geen afspraken zijn met de gemeenteraad over de wijze van informatievoorziening over de uitvoering van de Wob. De rekenkamer adviseert de raad om in gesprek te treden met het college over welke informatie in deze openbaarheidsparagraaf in de begroting en het jaarverslag dient te worden opgenomen.

reactie

Bij de invoering van de Woo per 1 mei 2022 zal het verplicht zijn om aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens en verantwoording met betrekking tot de uitvoering van de Woo in de begrotings- en verantwoordingscyclus. Bij de implementatie van de Woo wordt onderzocht op welke wijze dit het best kan worden uitgevoerd en vormgegeven.

Vergroot de toegankelijkheid om een Wob-verzoek in te dienen

De gemeente Deventer heeft ervoor gekozen dat het niet mogelijk is om via een elektronische weg een Wob-verzoek in te dienen. De argumentatie hiervoor is onduidelijk, omdat de dwangsomregeling uit de Wob is gehaald. Daarnaast is het op de website onduidelijk hoe iemand mondeling zijn verzoek kan indienen. De rekenkamer beveelt daarom aan om te overwegen om de kanalen om een verzoek in te dienen te verruimen.

Reactie

Bij de invoering van de Woo per 1 mei 2022 zal deze aanbeveling worden doorgevoerd. Het is dan wettelijk verplicht om de toegankelijkheid via verschillende kanalen (mondeling, elektronisch en schriftelijk) mogelijk te maken. Verder heeft de nog aan te wijzen Woo-functionaris een taak om vragen met betrekking tot openbare informatie en mogelijkheden voor Woo-verzoeken te begeleiden.

Meer aandacht voor de actieve openbaarheid

De Wet open overheid formuleert de actieve informatieplicht als een inspanningsverplichting en legt nadrukkelijker het accent op deze vorm van informatie verstrekken. Op dit moment hebben weinig gemeenten beleid en/of werkinstructies over het actief openbaar maken van informatie. De Woo geeft verschillende taken en bevoegdheden aan bestuursorganen die ze nader moeten invullen en dat roept om het opstellen van beleid. Kortom meer aandacht vanuit de gemeente voor actieve openbaarheid is daarom noodzakelijk.

Reactie

Per 1 mei 2022 treedt de Woo in werking. In deze wet staan 11 categorieën van informatie genoemd, die actief openbaar moeten worden gemaakt. Voor deze verplichting is wel een ruime fasering geboden. De regering beraadt zich nog op deze fasering en zal hier nog nader over besluiten. Het is daarom niet nodig om dit allemaal per 1 mei al te regelen.

Er wordt momenteel al veel actief openbaar gemaakt op basis van andere wetgeving, zoals bijvoorbeeld verordeningen, beleidsregels en beschikkingen. Onderzocht wordt met een nog op te stellen plan van aanpak hoe de fasering in actieve openbaarmaking de komende jaren zo goed mogelijk kan vormgeven in Deventer en of er beleid noodzakelijk is om hierbij het ambitieniveau vast te stellen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verzoeken u onze reactie mee te sturen met uw brief aan de leden van de gemeenteraad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König